

Saa snart et Fæstehus er gaaet over fra at være Fæstehus til at være et Ejendoms- hus, saa ophører det selvfølgelig at være Fæstehus og at være Pligthus. Det, vi ville forhindre ved Bestemmelsen i § 1, er, at Fæstehuse i stort Omfang skulle gaa over til at blive Lejehuse. Hvis man med Hensyn til Gaardene havde haft 3 Forhold, Ejendomsforhold, Fæsteforhold og Lejeforhold, vilde man ogsaa med Hensyn til dem have foretrukket Fæsteforholdet som det relativt bedre fremfor Lejeforholdet, medens man naturligvis vilde have anset Ejendomsforholdet for det bedste. Paa samme Maade foretrækker vi med Hensyn til Huse Fæsteforholdet som det relativt bedre fremfor Lejeforholdet, og vi ville derfor standse den Udvikling, som foregaar med Hensyn til Husene, at der fra Fæste gaas over til Leje, og derved gøres der ikke noget Tilbageskridt. Vi standse tværtimod et Tilbageskridt, som har været i fortsat Bevægelse i 50 Aar, og som det nu er paa høje Tid at dæmme op for. Jeg skal blot endnu gøre en Bemærkning, som baade gælder den ærede Minister og det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds (N. J. Larsen). De bemærkede begge, at det vilde have været rigtigere, om vi i § 8 havde sagt, at Dødsboet eller Arvingerne skulde efter Lejemaalets Ophør ved Dødsfald have Lov til imod Sikkerhedsstillelse at beholde Huset og fortsætte Driften indtil 1ste Maj i det Aar, der følger efter Dødsfaldet, fordi 1ste Maj ellers er Fardag med Hensyn til Huse, medens 1ste April er Fardag med Hensyn til Fæstegaarde. Vi have ikke haft Øjet lukket for denne Forskellighed for Huse og Gaarde med Hensyn til Fardag, men have i Udvalget overvejet, hvorvidt vi skulde sætte 1ste Maj eller 1ste April, og ere havnede i, at det var rigtigst at sætte 1ste April, og det er de praktiske Landmænd i Udvalget, der have hævdet det, idet de have sagt, at af Hensyn til Markernes Tilsaaning er det i saadanne Tilfælde, hvor Lejemaalet skal ophøre som Følge af Dødsfald, heldigere, at det ophører den 1ste April end den 1ste Maj, da den ny Bruger saa selv kommer til at tilberede Marken for den kommende Høst. Jeg ønsker blot at fastslaa, at det er ikke Resultatet af en Uopmærksomhed, men det har været vel overvejet.

Hermed skal jeg slutte disse Bemærkninger, idet jeg endnu en Gang udtaler det Haab, at Ministerens Ytringer ikke have været saa slemt mente, som de vistnok naturligst maatte forstaas, men at vi

endnu kunne vente ved en Forhandling med det andet Ting ved Regeringens Bistand at naa et Resultat.

N. J. Larsen: Den ærede Ordfører tillagde mig den Opfattelse, at det var at gaa for vidt, naar man i § 12 paabød, at Ejeren skulde sørge for Oprettelse af en skriftlig Kontrakt. Men jeg vedkender mig slet ikke den Opfattelse, at dette er for vidtgaende. Jeg finder det fuldstændig rigtigt, at det paalægges Ejeren at sørge for, at de indgaaede Vilkaar blive skriftlig optegnede. Men naar Paragraffen ikke blot forlanger skriftlig Kontrakts Oprettelse, men endvidere siger, at det udtrykkelig skal indføres i Kontrakten, at ved Tjenestens Ophør skal Boligen fraflyttes i Overensstemmelse med Lovgivningens Regler, saa finder jeg rigtig nok, at det er at gaa for vidt, naar man vil, at en Undladelse af denne Formalitet skal drage de alvorlige Følger efter sig, som Paragraffen fastsætter. Det vil — jeg maa gentage det — i mange Tilfælde blive en Fælde for Befolkningen. — Naar den ærede Ordfører nu forklarede, at det ikke var Meningen med, hvad der er foreslaaet i Slutningen af § 12, at forbyde Indgaaelse af Lejemaal paa Tid, kan det kun glæde mig at høre dette. Om det er rigtigt at begrænse Slutningsterminen for saadanne Lejemaal til ubetinget at være 1ste Maj, er et andet Spørgsmaal; men jeg glæder mig over, at det dog ikke helt skal forbydes at bortleje Huse paa bestemt Tid.

Landbrugsministeren (Fris): Jeg skal ikke komme tilbage til Detailler i Sagen, men kun udtale, at jeg omfatter Forslaget i Dag med den samme Interesse, hvormed jeg udtalte mig om det ved 1ste Behandling. Jeg ser i Dag lige saa gerne som den Dag, at det skulde blive muligt at gennemføre dette Forslag paa en heldig Maade, og jeg kan ogsaa slutte mine Bemærkninger i Dag med, at jeg ikke alene ikke skal være en Modstander af, men meget gerne vil arbejde hen i Retning af, at dette Forslag kan blive vedtaget paa en heldig og fyldestgørende Maade.

P. Christensen: Der er det mærkelige ved denne Forhandling, at skønt Udvalget har været fuldstændig enigt, har dog det ene Udvalgsmedlem efter det andet taget Ordet. Jeg har i al Beskedenhed holdt mig tilbage, idet jeg syntes, at der ikke var noget videre at sige til de Udtalelser, der fremkom. Der faldt dog en